

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Marie Turkové, JUDr. Lenky Matyášové, JUDr. Petra Průchy a JUDr. Jaroslava Vlašína v právní věci žalobce: **R. S.**, zast. JUDr. Marií Cilínkovou, advokátkou, se sídlem Bolzanova 1, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 14. 10. 2008, č. j. 46 Az 92/2008 - 20,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se zamítá.**
- II.** Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Zástupkyni žalobce JUDr. Marii Cilínkové, advokátce, **se přiznává** odměna za zastupování ve výši 5712 Kč, která jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

Odůvodnění:

Rozhodnutím ze dne 27. 6. 2008, č. j. OAM-361/LE-BE03-BE07-2008, shledal žalovaný žádost žalobce o mezinárodní ochranu nepřipustnou podle § 10a písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu), ve znění pozdějších předpisů, a řízení o udělení mezinárodní ochrany podle § 25 písm. i) tohoto zákona zastavil s tím, že ve smyslu § 32 odst. 3 zákona nemá podání žaloby proti tomuto rozhodnutí odkladný účinek. V odůvodnění žalovaný uvedl, že bylo v průběhu správního řízení i z výpovědi žalobce

zjištěno, že o udělení mezinárodní ochrany (tehdy azylu) žalobce poprvé požádal dne 10. 6. 2002. Rozhodnutím ze dne 24. 2. 2003, č. j. OAM-2960/VL-20-K04-2002, žalovaný neudělil žalobci azyl ani u něj neshledal překážky vycestování. Správní orgán konstatoval, že žalobce v průběhu současného i předchozího správního řízení uváděl, že patří k náboženské skupině Svědkové Jehovovi. Z prohlášení žalobce dále vyplynulo, že se nynější žádostí snaží o legalizaci svého pobytu, a že na území České republiky přicestoval z Ukrajiny „za lepším životem“. V této souvislosti žalovaný upozornil, že k úpravě pobytu cizinců slouží instituty, jež obsahuje zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, nikoli zákon o azylu. Nad rámec uvedeného správní orgán upozornil, že žalobce podal žádost o udělení mezinárodní ochrany až po svém zadržení Policií ČR po několikaletém nelegálním pobytu na území České republiky a poté, co byl umístěn do zařízení pro zajištění cizinců. Správní orgán dále uvedl, že manželce žalobce i jeho nezletilému synovi (oba rovněž ukrajinské státní příslušnosti) byl dne 26. 6. 2008 na cizinecké policii v Praze vydán výjezdní příkaz. Správní orgán tak na základě výše uvedeného shledal naplnění podmínek stanovených v § 10a písm. e) zákona o azylu a vzhledem k této skutečnosti řízení o udělení mezinárodní ochrany ve smyslu § 25 písm. i) zákona zastavil.

Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce žalobu a požádal o odkladný účinek ve smyslu § 73 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále „s. ř. s.“), neboť následkem napadeného rozhodnutí by mohl být vyhoštěn do země původu, čímž by mu mohla být způsobena nenahraditelná újma. Namítal, že žalovaný porušil § 2 odst. 4 a § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, neboť nezjistil stav věci způsobem, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný vzhledem k okolnostem daného případu, a neřídil se pravidlem, aby při rozhodování skutkově shodných nebo obdobných případů nevznikaly nedůvodné rozdíly. Žalovaný se nesnažil zjistit příčiny rozdílu nynější a předchozí žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Jelikož od projednání předchozí žádosti o mezinárodní ochranu uplynulo šest let, měl žalovaný posoudit, zda žalobci nehrozí nebezpečí z hlediska současného postavení Svědků Jehovových na Ukrajině. Z tohoto důvodu se žalobce domníval, že měl být považován za uprchlíka *sur place*. S odkazem na Zprávu o Ukrajině Ministerstva zahraničí USA ze dne 11. 3. 2008 poukazyval na skutečnost, že ukrajinská policie nijak nepokročila ve vyšetřování útoku na zahraničního misionáře Svědků Jehovových. Dále upozornil na závaznost zásady *non-refoulement* (zčásti kodifikované v čl. 33 Úmluvy o právním postavení uprchlíků), tedy zákaz státu vyhostit osobu do státu, ve kterém by jeho život či osobní svoboda byly ohroženy. Vzhledem k této zásadě se žalobce domníval, že mu nemůže být odepřeno meritorní rozhodnutí o jeho žádosti o mezinárodní ochranu, neboť splňoval podmínky nevyhostitelnosti ve smyslu čl. 33 Úmluvy o právním postavení uprchlíků. Žalovaný proto měl před zastavením řízení o udělení mezinárodní ochrany posoudit jeho osobní situaci na základě pravidla *non-refoulement*, nejen z hlediska obecného mezinárodního práva a Úmluvy o postavení uprchlíků, nýbrž také z hlediska Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (publikované pod č. 209/1992 Sb.) a judikatury Evropského soudu pro lidská práva toto pravidlo dotvářející. S ohledem na výše uvedené navrhl, aby Krajský soud v Praze napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

Rozsudkem ze dne 14. 10. 2008, č. j. 46 Az 92/2008 - 20, Krajský soud v Praze žalobu zamítl. V odůvodnění soud konstatoval, že žalobce v předchozím řízení o udělení mezinárodní ochrany v roce 2002 uvedl, že důvodem jeho odchodu ze země byla snaha dosáhnout lepšího života a důvodem podání žádosti o azyl bylo jeho členství v náboženské organizaci Svědkové Jehovovi, kvůli kterému mu přestali lidé i jeho otec rozumět. Dále uvedl, že měl problémy z toho, že nedostával plat; manželce zemřela matka a v roce 2003 se mu narodilo dítě. Nevlastní žádný majetek a na Ukrajinu se nemá kam vrátit. Žalobce je v současné době stále stejného vyznání. Žádné další nové skutečnosti neuvedl. Podle soudu tedy žalobce v novém řízení neuvedl žádnou novou relevantní skutečnost, která by nebyla předmětem zkoumání žádosti o udělení azylu nebo překážky vycestování v předchozím řízení. Rodina ani narození dítěte nejsou důvodem pro udělení mezinárodní ochrany, stejně jako skutečnost, že na Ukrajině žalobce nic a nikoho nemá. Rovněž jeho snaha o legalizaci pobytu nemůže být důvodem pro udělení mezinárodní ochrany. Novou žádost proto soud shledal nepřipustnou podle § 10a písm. e) zákona o azylu, neboť žalobce podal žádost opakovaně, aniž by uvedl nové skutečnosti. Protože e žádost nepřipustná, správní orgán postupoval v souladu se zákonem, když řízení o žádosti žalobce podle § 25 písm. i) zákona o azylu zastavil. V případě, že žalovaný rozhodne o žádosti podle § 25 písm. i) uvedeného zákona, nezkoumá již splnění podmínek pro udělení azylu podle § 12 zákona. Námitka žalobce, že žalovaný měl v daném případě posoudit jeho žádost z hlediska současného postavení Svědků Jehovových na Ukrajině, tedy není důvodná, neboť žalobce žádné nové skutečnosti vztahující se k jeho náboženskému vyznání neuvedl. O žádosti žalobce o přiznání odkladného účinku žalobě soud samostatně již nerozhodoval, když tímto rozhodnutím rozhodl o žalobě samotné. Vzhledem k tomu, že žaloba není důvodná, soud ji podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.

Proti tomuto rozsudku podal žalobce (dále „stěžovatel“) včas kasační stížnost z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s. a požádal o přiznání odkladného účinku a o ustanovení zástupce z řad advokátů.

Krajský soud v Praze usnesením ze dne 16. 2. 2009, č. j. 46 Az 92/2008 - 42, ustanovil zástupkyní stěžovatele pro řízení o kasační stížnosti JUDr. Marii Cilínkovou, advokátku.

V doplnění kasační stížnosti stěžovatel uvedl, že je členem náboženské společnosti Svědkové Jehovovi, která je na Ukrajině vystavena náboženské nesvobodě, šikaně a útlu. Soud však podle jeho názoru tyto skutečnosti nevzal dostatečně v úvahu a věc posoudil z hledisek předchozího rozhodnutí, aniž se blíže zabýval faktem, že dlouhodobá náboženská šikana je podstatným zásahem do svobody svědomí a náboženství. Soud soustředil skutková zjištění na ekonomicko-sociální situaci stěžovatele a shledal žádost stěžovatele o mezinárodní ochranu ekonomicky motivovanou. Takové zjištění je však nedostatečné, neúplné a nezohledňuje celkový stav věci, neboť soud přehlížel trvající náboženskou nesvobodu stěžovatele a soustředil se pouze na část důvodů, které nemají význam pro udělení azylu. Stěžovatel měl strach z pronásledování pro své členství v náboženské společnosti Svědkové Jehovovi pro důvody, které vyložil, a protože na Ukrajině nepředstavuje systém policejní a justiční ochrany funkční aparát pro ochranu takovýchto věřících. Z těchto důvodů uprchl do České republiky a požádal zde o mezinárodní ochranu. Za důvod pro udělení azylu označil stěžovatel odůvodněný

strach z pronásledování pro příslušnost k náboženské společnosti Svědkové Jehovovi, která jej společensky stigmatizuje. Stěžovatel uvedl, že ve smyslu zákona je azyl poskytován osobám, jejichž domovský stát není schopen ochranu před uvedenými útoky poskytnout nebo takové útoky trpí. V souladu s tímto pravidlem měl tedy podle stěžovatele soud rozhodnout a původní rozhodnutí žalovaného zrušit. Důvod pro zrušení rozhodnutí spatřoval stěžovatel i v nepřezkoumatelnosti rozhodnutí žalovaného, který se nezabýval praktickou vymahatelností práva na Ukrajině. Žalovaný učinil z uvedených zjištění závěr, který z nich nebylo možné logicky dovodit a pro který neměl dostatek důvodů, tudíž učinil svoje rozhodnutí nepřezkoumatelným. Vzhledem k tomu, že správní soud jednostranně převzal zjištění učiněná žalovaným, platí stejná výtka i vůči napadenému rozsudku. Z uvedených důvodů stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

Ve vyjádření ke kasační stížnosti žalovaný uvedl, že se stěžovateli dostalo osobního slyšení před soudem, proto výtka vůči postupu soudu vznesené v doplnění kasační stížnosti o přístupu neodpovídajícímu dostatečnému objasnění skutkového stavu věci nejsou opodstatněné. O náboženské šikaně, útlaku a nesvobodě v případě Ukrajiny, jejíž ústava a zákon zaručují svobodu vyznání, nelze hovořit. Konkrétně náboženská společnost Svědkové Jehovovi je na Ukrajině oficiálně zaregistrovanou církví a byla povolena už i za doby bývalé SSSR v roce 1991. Již v roce 1993 Ukrajina hostila mezinárodní kongres Svědků Jehovových a toto setkání bylo v Kyjevě zopakováno i v roce 2003, a to za podpory ukrajinského Státního výboru pro církve. Ukrajinská vláda podporuje porozumění mezi různými náboženskými skupinami tím, že často jedná s Celoukrajinskou radou církví a náboženských organizací. Ostatně rozhodnutí správního orgánu ze dne 24. 2. 2003, č. j. OAM-2960/VL-20-K04-2002, nebylo předmětem přezkumu provedeného Krajským soudem v Praze. Základem žalobou napadeného rozhodnutí správního orgánu ze dne 27. 6. 2008, č. j. OAM-361/LE-BE03-BE07-2008, bylo pouze ověření splnění skutečností, obsažených v ustanovení § 10a písm. e) zákona o azylu. Jestliže stěžovatel přijel do České republiky za lepším životem, není to důvodem k aplikaci zákona o azylu. V podané kasační stížnosti správní orgán neshledal zpochybnění toho, že stěžovatel neuvedl žádnou relevantní skutečnost, proč podal žádost o udělení mezinárodní ochrany, která by nebyla předmětem zkoumání v předchozím řízení o jeho žádosti. Z uvedených důvodů navrhl žalovaný kasační stížnost zamítnout.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v souladu s § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil v kasační stížnosti a jejím doplnění. Stěžovatel se v kasační stížnosti dovolával důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) tohoto zákona.

Podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení.

Podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým

způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit; za takovou vadu řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost.

Podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu nepřezkoumatelnosti spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popřípadě v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.

Z obsahu správního spisu Nejvyšší správní soud zjistil, že dne 25. 6. 2008 podal stěžovatel žádost o udělení mezinárodní ochrany, ve které uvedl, že je ukrajinské národnosti a není ani nikdy nebyl členem žádné politické strany či organizace. Ukrajinu opustil v roce 2002, protože chtěl jet za lepším životem. V České republice pobývá ode dne 25. 2. 2002. V roce 2002 již jednou neúspěšně žádal o poskytnutí mezinárodní ochrany. Za důvod své žádosti uvedl svoji náboženskou příslušnost k náboženské organizaci Svědkové Jehovovi a dále, že odjel z Ukrajiny za lepším životem a nyní žije na území České republiky společně s manželkou a narodil se mu zde syn. V případě návratu do vlasti se obával, že by neměl kde bydlet a z čeho žít.

Na základě takto zjištěného skutkového stavu dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Podle § 10a písm. e) zákona o azylu, je žádost o udělení mezinárodní ochrany nepřipustná, podal-li cizinec opakovaně žádost o udělení mezinárodní ochrany, aniž by uvedl nové skutečnosti nebo zjištění, které nebyly bez jeho vlastního zavinění předmětem zkoumání důvodů pro udělení mezinárodní ochrany v předchozím pravomocně ukončeném řízení ve věci mezinárodní ochrany.

Podle § 25 písm. i) citovaného zákona se řízení zastaví, jestliže je žádost o udělení mezinárodní ochrany nepřipustná.

Podle § 75 odst. 1 s. ř. s., vychází soud při přezkoumání rozhodnutí ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu.

Nejvyšší správní soud se plně ztotožňuje se závěry, které učinil žalovaný i krajský soud.

Stěžovatel podal v roce 2002 žádost o azyl (nyní mezinárodní ochranu), která byla posouzena s negativním závěrem. V této předešlé žádosti uvedl jako důvod pro udělení mezinárodní ochrany skutečnost, že se hlásí k náboženské skupině Svědkové Jehovovi, která je na Ukrajině vystavena útlaku. V nově podané žádosti ze dne 25. 6. 2008 neuvedl nad rámec již dříve zmíněných tvrzení žádnou novou skutečnost, či argument, s nimiž by se již v předchozím řízení žalovaný nevypořádal.

Nejvyšší správní soud konstatuje, že podává-li žadatel o mezinárodní ochranu opakovanou žádost, stanoví zákon o azylu pro věcné posouzení žádosti podmínku tvrzení

nových skutečností či zjištění. Je tedy povinností žadatele, aby takovéto nové skutečnosti či zjištění správnímu orgánu v nové žádosti uvedl. V opačném případě je nucen správní orgán na základě citového § 10a písm. e) zákona o azylu posoudit žádost jako nepřipustnou.

Za důvod nové žádosti stěžovatel označil svou příslušnost ke Svědkům Jehovovým. Jestliže stěžovatel kromě tohoto již v předchozí žádosti uvedeného tvrzení, že je členem náboženské společnosti Svědkové Jehovovi, neuvedl žádnou další doplňující novou skutečnost, relevantní z hlediska mezinárodní ochrany, nelze než dospět k závěru, že uvedenému zákonnému požadavku stěžovatel nedostál. Stěžovatel neunesl břemeno tvrzení, jelikož neuvedl nové skutečnosti nebo zjištění, neuplatněné bez jeho zavinění v řízení předchozím, jeho nová žádost je proto nepřipustná ve smyslu § 10 a písm. e) zákona o azylu a správní orgán nemá povinnost provádět žádná skutková zjištění. Za této situace, kdy správní orgán v souladu se zákonem o azylu uzavřel, že podaná žádost je nepřipustná z důvodu podle § 10a písm. e) zákona, byl žalovaný povinen ve smyslu § 25 písm. i) tohoto zákona řízení o žádosti zastavit.

Žalovaný postupoval při posuzování žádosti stěžovatele o mezinárodní ochranu v souladu se zákonem, jestliže řízení pro nepřipustnost zastavil. Rovněž Krajský soud v Praze postupoval *secundum et intra legem*, jestliže žalobu proti rozhodnutí žalovaného posoudil jako nedůvodnou a zamítl ji.

Nejvyšší správní soud z výše uvedených důvodů neshledal v rozsudku Krajského soudu v Praze pochybení spočívající v nesprávném posouzení právní otázky, či zjištění skutkové podstaty a nezjistil taková pochybení, která by způsobovala jeho nepřezkoumatelnost ve smyslu kasačních námitek. Kasační stížnost není důvodná, a proto ji Nejvyšší správní soud podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 a 7 s. ř. s. ve spojení s § 120 téhož zákona tak, že žádný z účastníků nemá právo na jejich náhradu, neboť neúspěšnému stěžovateli náhrada nákladů řízení nepřisluší a žalovanému v souvislosti s řízením o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly.

Odměna ustanovené zástupkyni stěžovatele byla stanovena za dva úkony právní služby ve výši 2100 Kč podle § 9 odst. 3 písm. f) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů (první porada s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení a písemné podání soudu podle § 11 odst. 1 písm. b) a d) této vyhlášky), režijní paušál podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu ve výši 300 Kč za každý úkon. Zástupkyně stěžovatele doložila, že je plátcem daně z přidané hodnoty, a proto se podle § 35 odst. 8 s. ř. s. odměna zvyšuje o částku odpovídající této dani, která činí 19 % z částky 4800 Kč, tj. 912 Kč. Zástupkyni stěžovatele bude vyplacena částka ve výši 5712 Kč, a to z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. června 2009

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu